

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

İtiraz yoluna başvuran mahkeme, başvuru kararında şu gerekçelere yer vermiştir:

"4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ile kaçakçılık suçlarının büyük bir çoğunluğu önödeme suçları kapsamına alınmıştır.

4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 34. maddesinin birinci fıkrasında, bu kanunda hürriyeti bağlayıcı ceza öngörülenler haricindeki suçları işleyenler, ilgili maddelerde belirtilen para cezalarının asgari haddini, soruşturma giderleriyle birlikte Cumhuriyet Savcılığınca yapılacak tebligat tarihinden itibaren 10 gün içinde ödeyeceğini yazılı olarak bildirdiği ve 30 gün içinde merciine ödediği takdirde hakkında kamu davası açılmayacağı, aynı maddenin son fıkrasında ise bu maddenin uygulanmasında para cezasına esas alınacak değerin, gümrük idaresince belirlenen değer olacağı belirtilmiştir.

Öte yandan aynı kanunun 29. maddesinin birinci fıkrası gereğince kaçakçılığı önleme izleme ve soruşturma görevli olanlar bu kanun kapsamına giren suçlara ilişkin tutanak ve soruşturma belgelerini bir müzekkere ile doğrudan yetkili ve görevli Cumhuriyet savcılığına gönderirler. Gümrük idareleri dışındaki idareler suçlara ilişkin tutanaklar ve soruşturma belgelerinin bir örneğini ilgili gümrük idaresine gönderirler. Gümrük idareleri bu müzekerelerin verilmesi ile şahsi davacı veya müdahil sıfatını alırlar ve Ceza Muhakemeleri Usul Kanununun bunlara verdiği hakları kullanabilirler.

4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 35. maddesi ise kaçak veya kaçak şüphesi ile eşya yakalanması halinde muhbir veya el koyanlara ikramiye ödenmesinin usul ve esaslarını düzenlemiştir.

Uygulamada, kaçak veya kaçak şüphesi ile eşya yakalanması halinde bunların büyük bir çoğunluğuna gümrük idaresi tarafından el konulmaktadır. Ayrıca kanun gereği gümrük idaresi henüz kamu davasının açılmasından önce katılan sıfatını almakta, şüpheliye cumhuriyet savcılığı tarafından davanın tarafı konumundaki gümrük idaresi tarafından belirlenen değer üzerinden önödeme tebliği yapılmaktadır. Ayrıca gümrük idaresindeki görevliler çoğu zaman değer tespiti hususunda işin ehli olmayabilirler.

Anayasamızın 2. maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir. Modern bir hukuk devletinde kimseye devletle şüpheli arasında bir barış niteliğindeki önödeme hakkı idarenin belirleyeceği değer üzerinden kullandırılmaz.

Anayasamızın 10. maddesi gereğince herkes dil, ırk, renk, cinsiyet siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Şüphelinin davanın karşı tarafı konumundaki gümrük idaresinin belirleyeceği değer üzerinden önödemede bulunması eşitlik ilkesine aykırıdır.

Anayasamızın 11. maddesi gereğince kanunlarımız Anayasa'ya aykırı olamaz.

Anayasamızın 36. maddesi gereğince herkes meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı ve davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Şüpheliye davanın karşı tarafı sıfatında olan, dava sonunda verilecek cezadan

Esas Sayısı : 2006/47
Karar Sayısı : 2008/144

ikramiye alacak olan ve işin ehli olmama ihtimali bulunan gümrük görevlilerinin tespit ettiği değer üzerinden önödeme teklifi yapılarak, çoğu zaman hakkında kamu davası açılmaması tercihini kullanamaması adil yargılanma hakkına aykırıdır.

Yukarıda açıklanan gerekçelerle dava konusu 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 34/son maddesindeki "gümrük idaresince" ibaresinin Anayasanın yukarıda yazılı maddelerine aykırı olduğu düşünülmüştür."